

פרק צד.

מכרות.

פקודה המסדירה את דבר כרית מכרות.

פרק צד.

פקודות

מס' 19 'נ' 1925

מס' 10 'נ' 1926

מס' 21 'נ' 1933

מס' 30 'נ' 1934

15 מיוס—

27.7.31

[1 ביולי 1925]

הואיל ובתוקף סעיף 12 (2) מדבר המלך במועצה על פלשתינה (א"י), 1922, מסורים לנציב העליון כל המכרות והמחצבים מכל סוג ומין אשר באדמה, מתחתיה או עליה, או במים, מתחת למים או על פני המים, אחד מי אגמים שבפנים הארץ ואחד מימי חוף או ימים, בהתחשב עם כל זכות שהיתה קיימת בתאריך דבר מלך זה ושעל פיה היה אדם זכאי לנהל מכרות או מחצבים כאלה בתוקף זכיון חוקי; ובתוקף סעיף 13 מדבר המלך הנזכר לעיל מורשה הנציב העליון ליתן או להחכיר מכרות או מחצבים כאלה באותם התנאים שימצא לנכון לקבעם, בהתחשב עם הוראותיה של כל פקודה;

והואיל ורצוי להורות הוראות בדבר רכישת מחצבים ובדבר התנאים שעל פיהם אפשר לרכוש מחצבים, ולחוק חוקים אשר יבואו במקום החוקים העותומניים הקיימים בענין זה;

לפיכך מחוקק בזה הנציב העליון לפלשתינה (א"י) בעצתה של המועצה הפלשתינאית (א"י) לאמור:

1. פקודה זו תקרא פקודת המכרות.

השם הקצר

חלק א' — הקדמה.

2. בפקודה זו יהיו למונחים הבאים הפירושים דלקמן, מלבד אם ענין הכתוב יחייב פירוש אחר —

פירוש

„מחצבים אלוביאליים” פירושם מחצבים, יקרים ושאינם יקרים, המצויים בצורת גרגרים, גבישים או שברים בחולות או בחצץ;

„חברה“ כוללת חברה יחידה וקבוצת חברות שאחת מהן או כמה מהן נתונות לפיקוחה של חברה אחרת מאותה קבוצה או מסונפות לה או בנות לה;

„מפקח“ פירושו מפקח על מכרות, לרבות כל אדם שנתמנה כדין למלא את מקומו;

„מנהל“ פירושו מנהל המחלקה הממונה על ביצועה של פקודה זו או פקיד אחר של ממשלת פלשתינה (א"י) הממונה על כך;

„מקום היסטורי“ כולל כל מקום שמכריזים אותו כמקום היסטורי עפ"י פרק ה. פקודת העתיקות הנוהגת מזמן לזמן;

„מקום קדוש“ כולל כל מקום קדוש, בנין דתי או מקום דתי המסור להשגחתו של כל מוסד דתי בהתאם לסעיף 14 מכתב הממונות על פלשתינה (א"י);

„בעל תעודת היתר לחיפוש או לחקירה, בעל רשיון לחיפוש שמן, בעל תעודת תגלית או זכות כרייה“ פירושו מי שניתנו לו לכתחילה אותה תעודת היתר או אותו רשיון או אותה זכות, ואילו לגבי תעודת היתר לחקירה, רשיון חיפוש או רשיון לחיפוש שמן, תעודת תגלית או זכות כרייה כולל המונח גם את מי שאותה תעודת היתר או אותו רשיון או אותה תעודה או אותה זכות עברו לידו כלם או מקצתם בדרך ירושה, בדרך העברה, בדרך הנחלה או בדרך אחרת;

„קרקע“ כוללת כל סוגי הקרקע הכלולים בחוק הקרקעות העותומני וגם כל מימי החוף ומימי הנהרות והאגמים שבארץ;

„מכרה“ פירושו כל חפירה לצורך כרית מחצבים וכל מכמני מחצבים, שמנצלים אותם מעל פני האדמה לצורך תכלית כרייה כמוגדר בסעיף זה לרבות הבנינים, המבנים, המיסדר, המנגנון, החשמליות, הרכבות, הכלים, המחסנים, ערמות הזבל והאשפה, השייכים או נוגעים לכך, בין שהם מעל לאדמה ובין שהם מתחת לאדמה;

„מחצבים“ אפשר להם שיהיו מחצבים יקרים או מחצבים שאינם יקרים;

„מחצבים“ פירושם כל החמרים בעלי ערך כלכלי שהם חלק מקליפת האדמה או שמוצאם הטבעי הוא מקליפת האדמה, לרבות שמן מינרלי, חמר וגז טבעי, ולמעט מחצבי תמיסה או כבול (P e a t) אילנות, עצי בנין וכל תוצרת יער כיוצא בזה או החמרים שהוגדרו במונח „מחצבה“ בסעיף 108 ;

מס' 10 'נש' 1926

„תכלית כרייה“ פירושה כל עבודה הנחוצה או קשורה לקבלת מחצבים, מיצויים והטיפול בהם, לרבות היצוב ובנין של ניקבה, אמת מים, סכר, תעלה או ברכה, בניית מסילת ברזל צרה, או חשמלית, הנחת צנורות איזו שהם, הקמת כל מנגנון או בנין אם לשם פעולות הכרייה או לשם שיכון העובדים, וכל עבודה אחרת שיכריז עליה הנציב העליון במודעה כי היא תכלית כרייה ;

מס' 30 'נש' 1934

„מחצבים שאינם יקרים“ כוללים את כל המחצבים, פרט למחצבים יקרים ;

„מודעה“ פירושה מודעה „בעתון הרשמי“ ;

„שמן“ פירושו שמן מינרלי, לרבות גז טבעי ;

„כמויות כדאיות“ פירושן כמויות מספיקות של מחצבים המאפשרות לנהל או להמשיך את פעולות הכרייה על בסיס מסחרי ;

„מתכות יקרות“ כוללות פלטינה, זהב וכסף ואותן המתכות האחרות שיכריז עליהן הנציב העליון במנשר שיפורסם בעתון הרשמי כעל מתכות יקרות :

בתנאי שלא יחשב רגב מתכת כמחצב יקר אלא אם כן יש בו אותה מכסה של מתכת יקרה או מתכות יקרות שתאפשר את כרייתו בגושים בכמויות כדאיות, מלבד הרוחים שאפשר להפיק ממנו מתוך שיהיו ממצין ממנו חומר מינרלי אחר ;

„מחצבים יקרים“ כוללים אבנים יקרות, מתכות יקרות ורגבי מתכות יקרות ;

„אבנים יקרות“ כוללות יהלומים, אודם, ספיר, ברקת וכל אותן האבנים האחרות שיכריז עליהן הנציב העליון במנשר שיפורסם בעתון הרשמי כעל אבנים יקרות ;

„קרקעות צבור“ פירושן כל הקרקעות בפלשתינה (א״י), הנתונות לפיקוחה של ממשלת פלשתינה (א״י) בתוקף אמנה, ברית, הסכם או ירושה וכל הקרקעות שנרכשו או שעומדים לרכשן לשרות הצבור או לכל צורך אחר ;

„נזק לפני הקרקע“ כולל נזק לבנינים או לכל מבנים אחרים שהוקמו על פני האדמה ;

„לחקור“ פירושו לנהל חקירה גיאולוגית על מנת לברר אם יש מחצבים ואם אין, ועל מנת לקבל ידיעות אחרות על טיבה של קליפת האדמה ועל המבנה שלה ועל התפלגות המים אשר על פני האדמה ואשר מתחת לה ;

„לכרות“ כולל את כל הפעולות הנחוצות למדי לשם ניצולם, רכישתם וקבלתם של מחצבים והעלאתם אל פני האדמה והובלתם לצרכי זיקוק או החסנה ;

„לחפש“ כולל את כל הפעולות הקשורות בחיפוש מחצבים והנחוצות למדי כדי לאפשר למחפש לבדוק עד לאיזו מדה נושאת בה האדמה מחצבים ;

(2) שום דבר האמור בפקודה זו לא יחשב כאילו הוא בא לגרוע מן הזכויות לגבי מחצבי תמיסה או לגבי מעינות מינרליים.

3. שום אדם לא יחקור ולא יחפש ולא יכרה מכרות אלא אם כן יש בידו תעודת היתר לחפוש או לחקירה או רשיון לחפוש, רשיון לחפוש שמן, זכות כרייה או חוזה חכירה לכרייה או לכרית שמן שקבלם עפ״י הוראות פקודה זו.

4. (1) יכול הנציב העליון למנות בצו* פקיד שיכונה בתואר מפקח על המכרות (המכונה בפקודה זו „המפקח“) ופקידים אחרים שיהא צורך בהם כדי לבצע את הוראות הפקודה הזאת.

מס' 30 לש' 1934

(2) אם יצוה הנציב העליון אפשר לצרף את משרתו של המפקח למשרה אחרת בשרות ממשלת פלשתינה (א״י).

5. אין מביאים במשפט את המפקח באופן אישי או את כל פקיד שנתמנה עפ"י פקודה זו על כל מעשה שעשה אותו בתוס'לב אגב מלוי חובותיו.

אין המפקח אחראי
על מעשים שעשה
אותם בתום לב

6. כל המשמש בממשלת פלשתינה (א"י) אם במשרה אזרחית ואם במשרה צבאית לא ירכוש ולא יחזיק במישרין ובעקיפין כל זכות או טובת הנאה עפ"י כל תעודת היתר, רשיון, זכות או חכירה הניתנים בהתאם לפקודה זו וכל תעודה או טראנסאקציה שנראתה מגופם כי הם מקנים לאותו אדם זכות כזאת או טובת הנאה כזאת תהיינה בטלות ומבוטלות.

אסור לפקיד הממשלה
לרכוש זכויות

7. בצו שיפורסם בעתון הרשמי יכול הנציב העליון להכריז כל אזור כאזור סגור בפני חפוש או חקירות, אם למשך זמן מסוים שיפורש בצו ואם ללא הגבלה בזמן.

יכול הנציב העליון
לסגור איוורים ידועים
ולא להרשות בהם
חפוש או חקירות
מס' 30 לש' 1934

8. (1) שום תעודת היתר לחפוש או לחקירה, רשיון חפוש או רשיון לחפוש שמן או זכות כריה או חוזה חכירה לכריה או לכרית שמן או רשיון חציבה לא ירשו ולא יחשבו כמרשים את בעליהם לחפש, לחקור או לכרות בתוך האזורים דלקמן —

קרקעות היוצאות מן הכלל
מס' 21 לש' 1933

(א) (i) בכל אזור שיש בו מקום קדוש או הנמצא בתוך תחום של מאה מטר ממקום קדוש, אלא אם הסכים לכך המוסד הדתי הממונה על השגחת המקום הקדוש;

(ii) בכל אזור שיש בו מקום הסטורי או הנמצא בתוך תחום של מאה מטר ממקום הסטורי, אלא אם הסכים לכך מנהל מחלקת העתיקות;

(iii) בכל אזור יער סגור או ביער השייך למדינה או המסור להשגחתה, אלא אם הסכים לכך מנהל מחלקת החקלאות והיערות בהתחשב עם אותם התנאים שיתנה לשם שמירת תוצרת היער.

(ב) בקרקע הנמצאת בתוך אזור עיריה או באזור של כפר, אלא אם הסכימה לכך הרשות המקומית;

(ג) בקרקע שיחדוה לצורך איזו מסלת ברזל או הנמצאת בתוך תחום של מאה מטר מכל מסלת ברזל, אלא אם הסכים לכך המנהל הכללי של מסלות הברזל;